

natuurtoets

Mooie vrouwenweg 34, Almelo

Inventarisatie en beoordeling in het kader van natuurwetgeving en -beleid

Opdrachtgever

Gemeente Almelo

Status

Concept

Zuiderzeelaan 53
8017 JV Zwolle

T (038) 423 64 64
E info@ecogroen.nl
I www.ecogroen.nl

Colofon

Titel

Mooie vrouwenweg 34, Almelo

Subtitel

Inventarisatie en beoordeling in het kader van natuurwetgeving en -beleid

Projectcode	Datum	Status
21-366	30 augustus 2022	Concept

Auteur(s)

R. (Rienk) Apperloo

Modellering & GIS

R. (Rienk) Apperloo

Tweede lezer

-

Opdrachtgever

Gemeente Almelo

©Ecogroen bv

Alles uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt, mits onder vermelding van bron en status.

Apperloo, R. (2022). Mooie vrouwenweg 34, Almelo. Inventarisatie en beoordeling in het kader van natuurwetgeving en -beleid. Rapport 21-366. Ecogroen bv Zwolle.

Inhoud

	Samenvatting	4
1.	Inleiding	6
1.1	Aanleiding en doelstelling	6
1.2	Huidige situatie en voorgenomen ontwikkeling	7
1.3	Leeswijzer	7
2.	Kader en methode	8
2.1	Wettelijke kader	8
2.1.1	Wet natuurbescherming	8
2.1.2	Besluit algemene regels ruimtelijke ordening	9
2.2	Onderzoeksmethode	9
2.2.1	Quickscan	9
2.2.2	Soortgericht onderzoek	10
3.	Gebiedsbescherming	13
3.1	Natura 2000-gebieden	13
4.	Soortbescherming	14
4.1	Flora	14
4.2	Zoogdieren	14
4.2.1	Vleermuizen	14
4.2.2	Grondgebonden zoogdieren	15
4.3	Vogels	15
4.3.1	Vogels met jaarrond beschermde nesten	16
4.3.2	Overige vogels	17
4.4	Amfibieën	18
4.5	Dagvlinders	18
4.5.1	Grote weerschijnvlinder en grote vos	18
4.5.2	Overige vlinders	18
4.6	Overige soortgroepen	18
	Geraadpleegde bronnen	19

Samenvatting

Aanleiding en doelstelling

Gemeente Almelo heeft het voornemen om het erf aan de Mooie Vrouwenweg 34, te Almelo bouwrijp te maken. Omdat uitvoering van dit project negatieve gevolgen kan hebben voor beschermde natuurwaarden, dient dit initiatief getoetst te worden aan het natuurbeschermingsrecht. Om de gevolgen voor beschermde natuurwaarden in en rondom het projectgebied in beeld te brengen, heeft Ecogroen in opdracht van Gemeente Almelo een natuurtoets uitgevoerd.

Gebiedsbescherming

- Met het initiatief wordt niet afgeweken van het vigerende bestemmingsplan. Daarom is geen nadere toetsing aan het Barro aan de orde.
- Het projectgebied ligt op >7 kilometer afstand van Natura 2000-gebieden. Directe en indirecte negatieve effecten, met uitzondering van stikstof, worden vanwege deze ligging op voorhand uitgesloten.
- Voorliggende natuurtoets beoordeeld uitsluitend de effecten van het bouwrijp maken. In de gebruiksfase is het projectgebied bouwrijp, en braakliggend. Een braakliggend terrein heeft in de gebruiksfase zodoende geen uitstoot. Ten behoeve van de sloop van de bebouwing en het verwijderen van het groen wordt materieel ingezet. Het in te zetten materieel kan leiden tot een toename van stikstofdepositie in de aanlegfase. Per 1 juli 2021 is de Wet stikstofreductie en natuurverbetering in werking getreden. De wet zorgt (onder andere) voor een vrijstelling van de gevolgen van stikstofdepositie in de aanlegfase (zie ook kader 3.1). Zodoende is er geen noodzaak tot een berekening van de stikstofuitstoot als gevolg van de voorgenomen plannen.

Soortbescherming

- Binnen het projectgebied zijn geen verblijfplaatsen, onmisbare foerageergebieden en/ of essentiële vliegroutes van vleermuizen aangetroffen.
- Binnen het projectgebied zijn geen verblijfplaatsen of onmisbare leefgebieden aangetroffen van egel en steenmarter en/ of overige bij de Wet natuurbescherming beschermde grondgebonden zoogdieren.
- Binnen het projectgebied zijn geen jaarrond beschermde nestplaatsen aangetroffen. Wel zijn enkele algemeen voorkomende vogels broedend te verwachten in de groenstructuren.

- In het projectgebied zijn geen groei-, voortplantings- of andere vaste verblijfplaatsen van bij de Wet natuurbescherming beschermde flora, amfibieën, reptielen, dagvlinders, vissen of andere ongewervelden aangetroffen of te verwachten.

Advies en vervolgstappen

- Wij adviseren een stikstofberekening uit te laten voeren zodra de toekomstige inrichting van het projectgebied bekend is.
- We adviseren – zeker wanneer werkzaamheden binnen de periode van 15 februari tot begin december worden gestart - om een broedvogelcontrole uit te voeren. Tijdens de broedvogelcontrole wordt gekeken of zich broedende vogels ophouden binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden. Bij het aantreffen van nesten van vogels wordt in overleg met de ecologisch toezicht houder bepaald hoe de werkzaamheden op een zorgvuldige wijze binnen de kaders van de Wet natuurbescherming kunnen worden uitgevoerd.

1. Inleiding

1.1 Aanleiding en doelstelling

Gemeente Almelo heeft het voornemen om het erf aan de Mooie Vrouwenweg 34, te Almelo (zie figuur 1.1) bouwrijp te maken. Omdat uitvoering van dit project negatieve gevolgen kan hebben voor beschermde natuurwaarden, dient dit initiatief getoetst te worden aan het natuurbeschermingsrecht. Om de gevolgen voor beschermde natuurwaarden in en rondom het projectgebied in beeld te brengen, heeft Ecogroen in opdracht van Gemeente Almelo een natuurtoets uitgevoerd. Het uitgevoerde onderzoek en de resultaten ervan zijn in voorliggende rapportage beschreven.

Figuur 1.1 Plangebied (rood omlijnd) in Almelo. Bron achtergrond: Google Earth.

1.2 Huidige situatie en voorgenomen ontwikkeling

Het projectgebied betreft een woonerf aan de Mooie Vrouwenweg 34, te Almelo (zie ook figuur 1.1). In de huidige situatie is er bebouwing in de vorm van een woning en schuren aanwezig. Daarnaast zijn er diverse groenstructuren aanwezig in de vorm van bosschages en een tuin. Tenslotte is er een verharde oprit aanwezig. Oppervlaktewater ontbreekt binnen het projectgebied.

De gemeente Almelo heeft het voornemen om het erf bouwrijp te maken voor toekomstige ontwikkelingen. Zodoende worden de bestaande opstallen gesloopt en de beplanting verwijderd. Vooralsnog is de toekomstige inrichting van het gebied onbekend. De natuurtoets beperkt zich dan ook tot het bouwrijp maken van het projectgebied, inclusief sloop van bebouwing en verwijderen van beplanting.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 zijn het wettelijk kader en de onderzoeksmethode beschreven. Vervolgens wordt een effectanalyse en -beoordeling gegeven ten aanzien van beschermde gebieden (hoofdstuk 3) en soorten (hoofdstuk 4). Tenslotte zijn de geraadpleegde bronnen vermeld.

2. Kader en methode

2.1 Wettelijke kader

2.1.1 *Wet natuurbescherming*

De Wet natuurbescherming (Wnb) regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, soorten en houtopstanden (Overheid, 2022a). In dit rapport wordt ingegaan op de onderdelen soorten, gebieden en houtopstanden. Het onderdeel houtopstanden is, conform overeenkomst, niet meegenomen in voorliggende toetsing. In onderstaand kader 2.1 is een samenvatting van de relevante wetteksten gegeven.

Kader 2.1 Wet natuurbescherming

Zorgplicht (artikel 1.11)

De Wet natuurbescherming (ook: Wnb) kent een zorgplicht voor natuur en soorten. De zorgplicht is altijd van kracht, ook ten aanzien van niet beschermde natuur. Artikel 1.11 schrijft voor dat iedereen voldoende zorg in acht neemt voor beschermde gebieden, in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. Iedereen die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn/haar handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een beschermd gebied of voor in het wild levende soorten, laat deze handelingen achterwege of voorkomt de gevolgen. Dit laatste kan door het treffen van maatregelen ter voorkoming van schade of -als zelfs dat niet kan- de ontstane schade zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken. Een voorbeeld van voorzorg is het werken in de minst kwetsbare periode van soorten.

Natura 2000 (hoofdstuk 2)

Hoofdstuk 2 regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, bestaande uit Habitatrictlijngebieden (HR) en Vogelrichtlijngebieden (VR). Per Natura 2000-gebied zijn instandhoudingsdoelen geformuleerd voor de bescherming van natuurlijke habitats, habitats van soorten en leefgebieden van vogels. Artikelen 2.1 tot en met 2.11 van de Wet regelen de bescherming van (de doelen voor) Natura 2000-gebieden. Artikel 2.7 verplicht om vooraf te beoordelen of plannen, projecten en activiteiten in of in de nabijheid van Natura 2000-gebieden significant negatieve effecten kunnen hebben op de voor deze gebieden geformuleerde doelen. Als uit de beoordeling blijkt dat geen effecten optreden dan kan een plan worden vastgesteld of is een vergunning voor een project of handeling niet nodig. Zijn (significant) negatieve effecten niet uit te sluiten dan is een nadere beoordeling nodig. Artikel 2.8 bevat de voorwaarden waaraan moet zijn voldaan voor het vaststellen van een plan of het verlenen van een vergunning. Het bevoegd gezag is meestal de provincie waar (het grootste deel van) de ingreep of handeling plaatsvindt, soms is dat het Rijk.

Soorten (hoofdstuk 3)

Hoofdstuk 3 regelt de bescherming van soorten. De bescherming van soorten is verdeeld over de artikelen 3.1, 3.5 en 3.10. Het betreft de bescherming van:

- Vogels zoals genoemd in de Vogelrichtlijn (artikel 3.1), in de praktijk vaak onderverdeeld in:
  - Vogels met jaarrond beschermde nesten, zoals huismus, gierzwaluw en buizerd.
  - Overige vogels, waarvan nesten alleen tijdens het broedseizoen zijn beschermd (periode van nestbouw, ei-leg, broeden en voeren van de jongen op het nest).

- Soorten (exclusief vogels) van de Habitatrichtlijn (bijlage IV) en de Verdragen van Bern (bijlage II) en Bonn (bijlage I), zoals bedoeld in artikel 3.5.
- Andere soorten (artikel 3.10), onderverdeeld in:
  - Soorten waarvoor geen vrijstelling geldt.
  - Soorten waarvoor -op basis van de betreffende provinciale verordening- vrijstelling van de verbodsbepalingen geldt.

Indien effecten niet zijn uit te sluiten moet -voorafgaand aan het vaststellen van een plan- zijn beoordeeld of er uitzicht is op het verkrijgen van een ontheffing. Als aantoonbaar uitzicht is op het verkrijgen van een ontheffing dan kan het plan worden vastgesteld. Als bij ruimtelijke ingrepen verbodsbepalingen worden overtreden dan is het noodzakelijk om een ontheffing aan te vragen bij het bevoegd gezag, tenzij gewerkt kan worden volgens een goedgekeurde gedragscode. Het bevoegd gezag is meestal de provincie waar (het grootste deel van) de ingreep of activiteit plaatsvindt, soms is dat het Rijk. Voor het verkrijgen van een ontheffing moet zijn beschreven hoe de initiatiefnemer er voor zorgt dat schade aan beschermde soorten tot een minimum beperkt blijft, welke mitigerende en compenserende maatregelen nodig zijn, dat alternatieven ontbreken en aan welk wettelijk belang wordt voldaan en dat de staat van instandhouding van de betreffende soort niet in gevaar komt.

2.1.2 **Besluit algemene regels ruimtelijke ordening**

De bescherming van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is vastgelegd in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Overheid, 2022b) en uitgewerkt in provinciale verordeningen.

In het Barro staat dat bij provinciale verordening gebieden moeten worden aangewezen die het Natuurnetwerk Nederland vormen. De ligging van die gebieden wordt geometrisch vastgelegd. Bij provinciale verordening worden in het belang van de bescherming, instandhouding en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden, regels gesteld omtrent de inhoud van bestemmingsplannen en omgevingsvergunningen. Voor nieuwe ontwikkelingen binnen of nabij het NNN, waarbij wordt afgeweken van het bestemmingsplan, geldt een 'nee-tenzij'-afweging. Dit houdt kortweg in dat significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN niet toegestaan is. Regels voor beoordeling van effecten op het NNN zijn vastgelegd in provinciale verordeningen en verankerd in de (gemeentelijke) bestemmingsplannen. Met het initiatief wordt niet afgeweken van het vigerende bestemmingsplan. Daarom is geen nadere toetsing aan het Barro aan de orde.

2.2 **Onderzoeksmethode**

2.2.1 **Quickscan**

Om de aanwezige of te verwachten beschermde waarden binnen de invloedssfeer van het projectgebied in beeld te brengen is gestart met een literatuuronderzoek. Hierbij is onderzocht of beschermde soorten bekend zijn in of in de directe omgeving van het projectgebied. Hiervoor is onder andere gebruik gemaakt van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFD). Ook is gekeken naar de ligging van het projectgebied ten opzichte van beschermde gebieden.

De verzamelde informatie uit het literatuuronderzoek vormt de basis voor het quickscan veldbezoek dat op 28 oktober 2021 (15°C, droog, bewolkt, weinig wind) is uitgevoerd. Het projectgebied en de directe omgeving (zone van circa 50 meter) zijn onderzocht door een ecooloog van Ecogroen.

Gedurende het veldbezoek is aandacht besteed aan beschermde soorten binnen de Wet natuurbescherming en aan de situering ten opzichte van omliggende beschermde gebieden. Hierbij is tevens onderzocht of geschikt biotoop van beschermde soorten onder de Wnb aanwezig is. Specifiek is

gelet op de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten voor vogels en verblijfplaatsen en vlieg-routes voor vleermuizen en verblijfplaatsen van steenmarter en egel.

Op basis van het uitgevoerde literatuuronderzoek en het veldonderzoek is beoordeeld welke beschermden soorten (mogelijk) aanwezig zijn en hoe het projectgebied zich verhoudt tot beschermden waarden in omliggende natuurgebieden. Vervolgens is op basis van het voorgenomen initiatief bepaald welke effecten kunnen optreden op beschermden soorten en gebieden en of vervolgstappen (zoals nader onderzoek, ontheffing- dan wel vergunningsaanvraag) vereist zijn.

2.2.2 Soortgericht onderzoek

Een overzicht van alle uitgevoerde veldbezoeken is opgenomen in tabel 2.1. Daarna volgt een beschrijving van de methodiek per soort(groep).

Tabel 2.1 Overzicht inventarisatiemomenten.

Datum	Focus	Moment v.d. dag	Weersomstandigheden
01-09-2021	Vleermuizen paar- en zomerverblijven, marters en egel	Avond	14 graden, licht bewolkt, droog en weinig wind
23-09-2021	Vleermuizen paar- en zomerverblijven, marters en egel	Ochtend	11 graden, licht bewolkt, droog en weinig wind
28-10-2021	Quickscan	Middag	15 graden, bewolkt, droog en weinig wind
11-02-2022	Steenuil en marters	Avond	1 graad, helder, droog en windstil
04-03-2022	Steenuil en marters	Avond	2 graden, helder, droog en weinig wind
12-04-2022	Huismus en zwaluwen	Ochtend	17 graden, licht bewolkt, droog en weinig wind
13-04-2022	Steenuil, marters en egel	Avond	12 graden, bewolkt, af en toe een bui en windstil
02-05-2022	Huismus en zwaluwen	Ochtend	14 graden, licht bewolkt, droog en weinig wind
01-06-2022	Vleermuizen kraam- en zomerverblijven, marters, egel en zwaluwen	Avond	12 graden, half bewolkt, droog en weinig wind
22-06-2022	Vleermuizen kraam- en zomerverblijven, marters, egel en aansluitend zwaluwen	Ochtend	12 graden, helder, droog en windstil
05-07-2022	Vleermuizen kraam- en zomerverblijven, marters, egel en zwaluwen	Avond	15 graden, licht bewolkt, droog en windstil

Vleermuizen

Om aan- of afwezigheid van verblijfplaatsen in de betreffende bebouwing aan te tonen is vleermuisonderzoek uitgevoerd conform het landelijke vleermuisprotocol (Vleermuisvakberaad, 2021). Hierin is beschreven waar een vleermuisonderzoek (minimaal) aan moet voldoen om het gebruik van een (vaste) verblijfplaats door vleermuizen vast te kunnen stellen. Alle bezoeken zijn uitgevoerd met gunstige weersomstandigheden voor onderzoek naar vleermuizen (droog weer, weinig wind en een temperatuur boven de 10 graden).

Bij de onderzoeken is gebruikgemaakt van batdetectors met de mogelijkheid om opnamen te maken, zoals de Pettersson D240x, de M500 en de Echometer Touch 2. De bezoeken zijn gebracht in

de schemering, wanneer vleermuizen in en uit de verblijfplaats vliegen. De onderzoeken zijn door één persoon uitgevoerd.

In combinatie met alle vleermuisbezoeken is het gehele projectgebied geïnspecteerd op het voorkomen van verblijfplaatsen en activiteit van steenmarter en egel. Volledigheidshalve is in combinatie met de voorjaarsbezoeken in 2022 het gehele projectgebied geïnspecteerd op het voorkomen van nestlocaties van huiszwaluw en boerenzwaluw.

Onderzoek paarverblijfplaatsen/ baltsterritoria (en zomerverblijfplaatsen)

In de paarperiode (15 augustus tot en met 1 oktober 2021) heeft onderzoek plaatsvonden naar baltsterritoria (van rondvliegende baltsende exemplaren) en paarverblijfplaatsen (exacte verblijfplaatsen) van de gewone en ruige dwergvleermuis. Bij deze bezoeken zit er minimaal 10 dagen tussen beide bezoeken.

Gestart is met een avondbezoek op 1 september 2021, waarbij rondvliegende en vooral baltsende exemplaren in beeld zijn gebracht. Het bezoek geeft inzicht in welke bebouwing paarverblijfplaatsen aanwezig kunnen zijn en dit vergemakkelijkt het zoeken naar paarverblijfplaatsen tijdens het later uit te voeren ochtendbezoek. Vooral rond middernacht is ook gelet op middernachtzwermen van de gewone dwergvleermuis, een aanwijzing voor belangrijke winterverblijfplaats van de soort.

Het tweede ochtendbezoek is uitgevoerd op 23 september 2021. Tijdens het ochtendbezoek is het projectgebied systematisch doorkruist. Aan het begin van het bezoek is gelet op middernachtzwermen van de gewone dwergvleermuis. Naarmate het lichter wordt, keren vleermuizen terug naar hun paar- of zomerverblijfplaats, maar voordat ze naar binnen gaan cirkelen ze vaak minutenlang rond de ingang van hun verblijfplaats. In het geval van een paarverblijfplaats wordt daarbij ook luidkeels gebaltst.

Verder is tijdens alle bezoeken gelet op activiteit van steenmarter en egel in het projectgebied.

Onderzoek kraamverblijfplaatsen (en zomerverblijfplaatsen)

Voor het inventariseren van kraamverblijfplaatsen van vleermuizen zijn drie bezoeken uitgevoerd in de periode 15 mei - 15 juli, met minimaal 20 dagen tussen beide bezoeken (zie tabel 2.1). Voor laatvlieger geldt in de kraamtijd als richtlijn dat twee avondbezoeken uitgevoerd worden en voor gewone dwergvleermuis dat minimaal één vroeg ochtendbezoek plaatsvindt. In het projectgebied is het eerste vleermuisbezoek op 1 juni 2022 uitgevoerd. Het onderzoek heeft plaatsgevonden na het intreden van de avondschemering. Het bezoek is vooral gebruikt om locaties met mogelijke (kraam)verblijfplaatsen te bepalen. Na het invallen van de schemering is het projectgebied en de omgeving systematisch doorkruist, waarbij gelet is op uit- en invliegende vleermuizen en plekken met veel activiteit van vleermuizen (vroeg in de avond). Vervolgens is tot middernacht doorgegaan met het onderzoek tot de eerste vleermuizen weer terugkeren naar hun (kraam)verblijfplaats en weer zwermdende/ invliegende dieren kunnen worden gevonden.

Het tweede bezoek in de kraamperiode is uitgevoerd in de ochtenduren van 22 juni 2022 tussen ca. 3.30 tot 5.30 uur. Aan het begin van het bezoek is gelet op middernachtzwermen van de gewone dwergvleermuis, een aanwijzing voor belangrijke winterverblijfplaatsen van de soort. Naarmate het lichter wordt, keren vleermuizen terug naar hun kraam- of zomerverblijfplaats, maar voordat ze naar binnen gaan cirkelen ze vaak minutenlang rond de ingang van hun verblijfplaats. Dit zogeheten zwermen wijst op een verblijfplaats. Aan de hand van het aantal invliegende dieren is vervolgens de grootte van een eventueel aanwezige kraam- of zomerverblijfplaats bepaald.

Een derde bezoek in de kraamperiode is op 5 juli 2022 uitgevoerd (zie beschrijving bij het eerste bezoek voor de werkwijze).

Verder is tijdens alle bezoeken gelet op activiteit van steenmarter en egel in het projectgebied. Daarnaast is het gehele projectgebied gecontroleerd op het voorkomen van nestlocaties en activiteit van huiszwaluw en boerenzwaluw.

Steenmarter en egel

Steenmarter en egel zijn nachtactief. Het onderzoek naar beide soorten is gecombineerd met het vleermuisonderzoek uitgevoerd aan het begin en eind van de nacht. Naast waarnemingen van dieren is ook gelet op sporen, zoals verse keutels en prooiresten. Doordat verspreid in de periode mei tot en met september vijf nachtelijke bezoeken zijn uitgevoerd is een betrouwbaar beeld ontstaan van het terreingebruik door steenmarter en egel.

Huismus

Conform het kennisdocument van huismus zijn in deze situatie twee ochtendbezoeken uitgevoerd in de periode 1 april tot en met 15 mei, met minimaal 10 dagen tussen de bezoeken (BIJ12, 2017a). Omliggende woningen zijn tijdens de bezoeken ook meegenomen (omgevingscheck). Het onderzoek heeft zich gericht op nest-, broed- en territoriumindicerend gedrag van huismussen om broedgeval- len/ territoria van huismussen te bepalen.

Steenuil

Voor steenuil zijn conform het kennisdocument steenuil (Bij12, 2017b) drie gerichte avondbezoeken uitgevoerd. Tijdens het veldonderzoek is nabij woonerven binnen en net buiten het projectgebied geluisterd naar territorium- en contactgeluiden van steenuil. Door middel van het afspelen van de territoriumroep met geluidboxjes werden vogels aangespoord tot roepen, zodat aanwezigheid nauwkeuriger kon worden bepaald. Tevens is er tijdens deze bezoeken gelet op jaarrond beschermde nesten van torenvalk en kerkuil.

Huiszwaluw en boerenzwaluw

Tijdens de huismus- en vleermuisinventarisaties in het voorjaar van 2022 (zie ook tabel 2.1) zijn ook huis- en boerenzwaluwnesten in het projectgebied geïnventariseerd.

3. Gebiedsbescherming

3.1 Natura 2000-gebieden

Het projectgebied ligt op >7 kilometer afstand van Natura 2000-gebieden. Directe negatieve effecten, waaronder oppervlakteverlies van habitattypen en leefgebied van soorten, worden vanwege deze ligging op voorhand uitgesloten. De potentiële effecten beperken zich zodoende uitsluitend tot externe werking. Op basis van de aard van de werkzaamheden, de huidige functie van het projectgebied, de tussenliggende infrastructuur worden effecten als gevolg van verstoring uitgesloten.

Uitsluitend indirecte effecten als gevolg van stikstofdepositie (verzuring en/of vermesting) kunnen niet op voorhand worden uitgesloten, gezien de reikwijdte van stikstofdepositie. Voorliggende natuurtoets beoordeeld uitsluitend de effecten van het bouwrijp maken. In de gebruiksfase is het projectgebied bouwrijp, en braakliggend. Een braakliggend terrein heeft in de gebruiksfase zodoende geen uitstoot.

Ten behoeve van de sloop van de bebouwing en het verwijderen van het groen wordt materieel ingezet. Het in te zetten materieel kan leiden tot een toename van stikstofdepositie in de aanlegfase. Per 1 juli 2021 is de Wet stikstofreductie en natuurverbetering in werking getreden. De wet zorgt (onder andere) voor een vrijstelling van de gevolgen van stikstofdepositie in de aanlegfase (zie ook kader 3.1).

Zodoende is er geen noodzaak tot een berekening van de stikstofuitstoot als gevolg van de voorgenomen plannen. Ten behoeve van de toekomstige inrichting kan het wel noodzakelijk zijn om een berekening uit te (laten) voeren.

Kader 3.1 Wet stikstofreductie en natuurverbetering

Op 1 juli van dit jaar (2021) is de Wet stikstofreductie en natuurverbetering (Wsn) in werking getreden. Samen met een daarbij horende Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) - het Besluit stikstofreductie en natuurverbetering (Bsn) - zorgt deze wet (onder andere) voor een vrijstelling van de gevolgen van stikstofdepositie in de aanlegfase en een stikstofemissiereductieplicht voor bouw- en sloopwerkzaamheden. De Wsn bevat de grondslag van de partiële vrijstelling en stikstofemissiereductieplicht, de Bsn de daadwerkelijke invulling van beide.

4. Soortbescherming

4.1 Flora

In het projectgebied zijn geen beschermde plantensoorten aangetroffen en/ of bekend (NDFF, 2022). Op basis van de aangetroffen soortensamenstelling, de terreingesteldheid en bekende verspreidingsgegevens worden beschermde plantensoorten ook niet verwacht. Het nemen van vervolgstappen ten aanzien van beschermde flora is niet aan de orde.

4.2 Zoogdieren

4.2.1 Vleermuizen

Het leefgebied van vleermuizen bestaat uit verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden (zie ook kader 4.1).

Kader 4.1 Vleermuizen

Verblijfplaatsen

Verblijfplaatsen kunnen zich bevinden in donkere en voor vleermuizen bereikbare ruimten in bomen, huizen, kelders et cetera en kunnen aanwezig zijn in de vorm van kraamverblijven / zomerverblijven, baltslocaties / paarverblijven en winterverblijven. Verstoring, beschadiging, vernietiging of het verwijderen van deze verblijfplaatsen is verboden.

Vliegroutes

Voor oriëntatie tijdens de trek van en naar hun verblijfplaatsen en foerageergebieden gebruiken vleermuizen veelal jarenlang dezelfde structuren. Vanwege dit traditiegetrouwe gedrag van vleermuizen vormen bepaalde lijnvormige structuren (bijvoorbeeld rijen woningen, watergangen en bomenrijen) een belangrijk onderdeel van een vliegroute. Wanneer alternatieve structuren ontbreken zijn dergelijke structuren 'onmisbaar' en zodoende beschermd.

Foerageergebieden

Locaties waar insecten aanwezig zijn, bijvoorbeeld langs randen van bossen, bomenrijen of boven water zijn van belang als foerageergebied voor vleermuizen. Foerageergebied van vleermuizen geniet binnen de Wet natuurbescherming echter geen juridische bescherming, tenzij het onmisbaar is voor het voortbestaan van een populatie

Verblijfplaatsen

Tijdens het quickscan onderzoek zijn potentiële verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen in de bebouwing binnen het projectgebied. Voor vleermuizen geschikte bomen ontbreken binnen het projectgebied. Daarnaast zijn waarnemingen van gebouwbewonende vleermuissoorten als laatvlieger, gewone- en ruige dwergvleermuis bekend uit de omgeving van het projectgebied (NDFF, 2022). Tijdens het soortgerichte onderzoek zijn geen verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen in het projectgebied. Als gevolg van de voorgenomen plannen gaan geen verblijfplaatsen van vleermuizen

verloren. Zodoende zijn verdere vervolgstappen ten aanzien van verblijfplaatsen van vleermuizen niet aan de orde.

Vliegroutes en foerageergebieden

In het projectgebied zijn geen essentiële vliegroutes en/ of onmisbaar foerageergebied aangetroffen tijdens het vleermuisonderzoek. Zodoende zijn vervolgstappen ten aanzien van vliegroutes en foerageergebieden van vleermuizen niet aan de orde.

4.2.2 Grondgebonden zoogdieren

Egel

Tijdens het quickscan onderzoek is potentieel leefgebied van egels aangetroffen in tuin binnen het projectgebied. Daarnaast zijn waarnemingen van egel bekend uit de omgeving van het projectgebied (NDF, 2022). Tijdens het soortgerichte onderzoek zijn geen waarnemingen of sporen van egel aangetroffen in het projectgebied. Op basis van het soortgericht onderzoek, terreinkenmerken en de grote hoeveelheid beter geschikt leefgebied in de omgeving van het projectgebied, wordt het potentiële leefgebied binnen het projectgebied beoordeeld als geschikt, onbezet foerageergebied zonder verblijfplaats. Als gevolg van de voorgenomen plannen gaan geen verblijfplaatsen of onmisbaar leefgebied van egel verloren. Zodoende zijn verdere vervolgstappen ten aanzien van egel niet aan de orde.

Steenmarter

Tijdens het quickscan onderzoek zijn potentiële verblijfplaatsen van steenmarter aangetroffen in bebouwing binnen het projectgebied. Steenmarter maakt gebruik van oude gebouwen (in het bijzonder schuren, zolders en kelders) als vaste rust- en voortplantingsplaats. Daarnaast zijn waarnemingen bekend van steenmarter uit de omgeving van het projectgebied (NDF, 2022). Tijdens het soortgerichte onderzoek zijn geen waarnemingen of sporen van steenmarter aangetroffen in het projectgebied. Als gevolg van de voorgenomen plannen gaan geen verblijfplaatsen of onmisbaar leefgebied van steenmarter verloren. Zodoende zijn verdere vervolgstappen ten aanzien van steenmarter niet aan de orde.

Overige zoogdieren

Vaste verblijfplaatsen of onmisbaar leefgebied van overige beschermde zoogdieren zonder provinciale vrijstelling zoals eekhoorn, kleine marters, das en waterspitsmuis worden op basis van het veldonderzoek, terreinkenmerken en bekende verspreidingsgegevens (NDF, 2022) niet verwacht. Vervolgstappen voor deze soorten zijn niet aan de orde. In het projectgebied zijn vaste verblijfplaatsen van algemene grondgebonden zoogdiersoorten, zoals de bosmuis, rosse woelmuis en huisspitsmuis, te verwachten. Bij werkzaamheden kunnen enkele exemplaren van deze grondgebonden zoogdieren geschaad worden. In voorliggende situatie geldt in de provincie Overijssel vrijstelling van de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming, waardoor het nemen van vervolgstappen voor deze soorten niet aan de orde is.

4.3 Vogels

Van veel vogels zijn nesten alleen gedurende het broedseizoen beschermd. Nestplaatsen kunnen dan buiten het broedseizoen zonder overtreding van de Wnb verwijderd worden. Voor een aantal vogelsoorten geldt echter dat de nestplaatsen inclusief de functionele omgeving jaarrond beschermd zijn (zie kader 4.2).

Kader 4.2 Vogels waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn

Onder jaarrond beschermde nesten van vogels wordt in Overijssel verstaan: in functie zijnde nesten van de ooievaar, boomvalk, buizerd, havik, ransuil, roek, wespandief, zwarte wouw, slechtvalk, sperwer, steenuil, kerkuil, oehoe, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, huismus, boerenzwaluw, bosuil, huiszwaluw, raaf, torenvalk, zeearend en zwarte specht.

Aanvullend op bovengenoemde vogels met jaarrond beschermde nesten heeft de provincie Overijssel een aantal soorten benoemd waarvan moet worden getoetst of voldoende functioneel leefgebied aanwezig blijft. Dit zijn vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. Specifiek betreft het de volgende soorten: blauwe reiger, bonte vliegenvanger, boomklever, boomkruiper, draaihals, gekraagde roodstaart, glanskop, grauwe vliegenvanger, groene specht, grote bonte specht, grutto, ijsvogel, kleine bonte specht, kortsnavelboomkruiper, middelste bonte specht, oeverzwaluw, ringmus, spreeuw, tapuit, tureluur, veldleeuwerik, wulp, zomertortel, zwarte mees en zwarte roodstaart.

4.3.1 Vogels met jaarrond beschermde nesten

Steenuil

Tijdens het quickscan onderzoek zijn potentiële nestlocaties van steenuil aangetroffen in de bebouwing binnen het projectgebied. Daarnaast zijn waarnemingen van steenuil bekend uit de bredere omgeving van het projectgebied (NDFP, 2022). Tijdens het soortgerichte onderzoek zijn geen nestlocaties of exemplaren van steenuil aangetroffen in het projectgebied. Als gevolg van de voorgenomen plannen gaan geen nestlocaties of onmisbaar foerageergebied van steenuil verloren. Zodoende zijn verdere vervolgstappen ten aanzien van steenuil niet aan de orde.

Huisumus

Tijdens het quickscan onderzoek zijn potentiële nestlocaties van huismus aangetroffen in de bebouwing binnen het projectgebied. Daarnaast zijn waarnemingen van huismus bekend uit de bredere omgeving van het projectgebied (NDFP, 2022). Tijdens het soortgerichte onderzoek zijn geen nestlocaties of exemplaren van huismus aangetroffen in het projectgebied. Als gevolg van de voorgenomen plannen gaan geen nestlocaties of onmisbaar foerageergebied van huismus verloren. Zodoende zijn verdere vervolgstappen ten aanzien van huismus niet aan de orde.

Huiszwaluw en boerenzwaluw

Tijdens het quickscan onderzoek zijn potentiële nestlocaties van huiszwaluw en boerenzwaluw aangetroffen in de bebouwing binnen het projectgebied. Daarnaast zijn waarnemingen van boerenzwaluw bekend uit de bredere omgeving van het projectgebied. Waarnemingen van huiszwaluw zijn niet bekend (NDFP, 2022). Tijdens het soortgerichte onderzoek zijn geen nestlocaties of exemplaren van beide soorten aangetroffen in het projectgebied. Als gevolg van de voorgenomen plannen gaan geen nestlocaties of onmisbaar foerageergebied van huiszwaluw en boerenzwaluw verloren. Zodoende zijn verdere vervolgstappen ten aanzien van huiszwaluw en boerenzwaluw niet aan de orde.

Categorie 5 soorten

Binnen het projectgebied zijn potentiële nestplaatsen aanwezig van jaarrond beschermde vogels categorie 5. Dit zijn vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren gaat, zich elders te vestigen. Echter moeten deze plekken elders wel aanwezig zijn. Het gaat in deze situatie om soorten als spreeuw en zwarte roodstaart. Tijdens de veldonderzoeken zijn deze soorten niet waargenomen binnen het projectgebied, waardoor het nemen van vervolgstappen voor deze soorten niet aan de orde is.

Overige vogels met jaarrond beschermde nesten

Overige vogels met jaarrond beschermde nesten (zoals gierzwaluw, torenvalk, kerkuil en roek) in of in de directe omgeving van het projectgebied worden op basis van het ontbreken van geschikte nestplekken, het uitgevoerde onderzoek en bekende verspreidingsgegevens (NDFP, 2022) uitgesloten. Vervolgstappen in het kader van de Wet natuurbescherming is niet aan de orde voor overige vogels met jaarrond beschermde nestlocaties.

4.3.2 Overige vogels

Door de aanwezigheid van bebouwing en groenstructuren binnen het projectgebied is broedbiotoop aanwezig voor diverse algemene vogelsoorten waaronder houtduif, Turkse tortel, ekster en merel.

Voor alle inheemse vogelsoorten geldt een verbod op handelingen die soorten, nesten, eieren of vaste rust- of verblijfplaatsen beschadigen of verstoren. Voor de te verwachten soorten is er geen sprake van verstoring die van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding, mits broedgevallen worden ontzien. Van belang is of een broedgeval wordt verstoord, ongeacht de datum. In het kader van de Wet natuurbescherming wordt voor het broedseizoen geen standaardperiode gehanteerd, omdat deze per soort en vaak per jaar kan verschillen. Werkzaamheden dienen zo veel mogelijk buiten het broedseizoen te worden uitgevoerd.

Voor de meeste soorten kan de periode tussen 1 maart en 15 juli worden aangehouden als broedseizoen. Houtduif kan tot in december broedsels beginnen, maar ook al voor 1 maart starten met nestelen. Daarom adviseren we – zeker wanneer werkzaamheden binnen de periode van 15 februari tot begin december worden gestart - om een broedvogelcontrole uit te voeren. Tijdens de broedvogelcontrole wordt gekeken of zich broedende vogels ophouden binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden. Bij het aantreffen van nesten van vogels wordt in overleg met de ecologisch toezichthouder bepaald hoe de werkzaamheden op een zorgvuldige wijze binnen de kaders van de Wet natuurbescherming kunnen worden uitgevoerd.

4.4 Amfibieën

Op basis van het veldbezoek, terreinkenmerken en verspreidingsgegevens (NDFF, 2022) wordt voortplanting en overwintering van in de Habitatrichtlijn en de Verdragen van Bern en Bonn en nationaal beschermde amfibieën (zoals poelkikker en rugstreeppad) uitgesloten.

Door de afwezigheid van permanent oppervlaktewater in het projectgebied is voortplanting van amfibieën met een provinciale vrijstelling uitgesloten. Wel is overwintering van algemene soorten amfibieën zoals de kleine watersalamander, gewone pad en bruine kikker te verwachten. Bij de geplande ingrepen kunnen exemplaren van vrijgestelde beschermde amfibieën geschaad worden. In voorliggende situatie geldt voor deze soorten in de provincie Overijssel vrijstelling van de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming, waardoor het nemen van vervolgstappen voor deze amfibieën niet aan de orde is.

4.5 Dagvlinders

4.5.1 *Grote weerschijnvlinder en grote vos*

Tijdens het veldbezoek zijn geen waarnemingen gedaan van grote weerschijnvlinder en/ of grote vos. Wel zijn beide soorten bekend uit de wijdere omgeving van het projectgebied (NDFF, 2022). Grote weerschijnvlinder is voor haar voortplanting afhankelijk van met name boswilg, maar soms ook grauwe wilg. De eitjes worden afgezet op beschaduwde bladeren, vaak hoog in de bomen maar af en toe ook op lagere hoogtes. Grote vos zet haar eitjes met name af op iep, waarbij de eitjes afgezet worden rond de bovenste takken van hoge, vrijstaande bomen. Dergelijke habitats ontbreken binnen het projectgebied. Als gevolg van de voorgenomen plannen gaan geen leefgebieden, eitjes en/ of exemplaren van grote weerschijnvlinder en grote vos verloren. Zodoende zijn verdere vervolgstappen ten aanzien van beide soorten niet aan de orde.

4.5.2 *Overige vlinders*

Op basis van de terreinkenmerken, habitateisen en bekende verspreidingsgegevens (NDFF, 2022) worden in het projectgebied geen voortplanting of vaste verblijfplaatsen verwacht van overige beschermde dagvlinders. Het nemen van vervolgstappen is niet aan de orde voor deze soorten.

4.6 Overige soortgroepen

Op basis van de terreinkenmerken, habitateisen en bekende verspreidingsgegevens (NDFF, 2022) worden in het projectgebied geen voortplanting en/of vaste verblijfplaatsen verwacht van beschermde vissen, reptielen en overige ongewervelden (niet-zijnde vlinders). Het nemen van vervolgstappen in het kader van de Wnb is niet aan de orde voor deze soortgroepen.

Geraadpleegde bronnen

Literatuur

BIJ12 (2017a). Kennisdocument Steenuil *Athene noctua*. Versie 1.0, juli 2017.

BIJ12 (2017b). Kennisdocument Huismus *Passer domesticus*. Versie 1.0, juli 2017.

Internet

NDFF (2022). NDFF uitvoerportaal (<https://ndff-ecogrid.nl>). Laatste raadpleging in augustus 2022.

Overheid (2022a). Wet natuurbescherming (<https://wetten.overheid.nl/BWBR0037552>).

Overheid (2022b). Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (<https://wetten.overheid.nl/BWBR0030378>).

RAVON (2022). Website met soortinformatie over de Nederlandse amfibieën, reptielen en vissen (<http://www.ravon.nl>). Laatste raadpleging in augustus 2022.

Sovon (2022). Website met soortinformatie over de Nederlandse vogels (<http://www.sovon.nl>). Laatste raadpleging in augustus 2022.

Vlinderstichting (2022). Website met soortinformatie over de Nederlandsche vlinders en libellen (<http://www.vlinderstichting.nl>). Laatste raadpleging in augustus 2022.

Zoogdiervereniging (2022). Website met soortinformatie over de Nederlandse zoogdieren (<http://www.zoogdiervereniging.nl>). Laatste raadpleging in augustus 2022.